

OCTOMBRIE, 2017

GHID

Facilitarea procesului de tranziție la standardele europene în țările Parteneriatului Estic

Acest ghid a fost elaborat în cadrul proiectului *Consolidarea rolului societății civile și a întreprinderilor mici și mijlocii din cadrul țărilor Parteneriatului Estic în procesul de implementare a standardelor europene*, finanțat de Eastern Partnership Civil Society Forum, Comisia Europeană și National Endowment for Democracy

DESPRE PROIECT

Ghidul „Facilitarea procesului de tranziție la standardele europene în țările Parteneriatului Estic“ a fost elaborat în cadrul proiectului „Consolidarea rolului societății civile și a întreprinderilor mici și mijlocii din cadrul țărilor Parteneriatului Estic în procesul de implementare a standardelor europene“, implementat de către „Centrul de Inovare și Politici din Moldova“ (CIPM), „Georgia's Reforms Associates (GRASS)“ și „Strategic and Security Studies Group din Kiev“, Ucraina.

Acest ghid a fost coordonat de către:

Iurii Socol
Inga Varvariuc

GLOSAR

OEC – organism de evaluare a conformității

CEN – Comitetul European de Standardizare

CENELEC – Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică

Standard conflictual – standard național care are același domeniu și subiect de standardizare ca și un standard european și cu prevederi conform cărora nu se asigură respectarea standardului european sau invers

ACLAC – Acord de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător

EA MLA - Acord multilateral de acreditare european. Este un acord semnat între membrii europeni de acreditare, prin care semnatarii recunosc și acceptă echivalența sistemelor de acreditare operate de membrii semnatori, precum și fiabilitatea rezultatelor evaluării conformității furnizate de organisme de evaluare a conformității acreditate de membrii semnatori

PaE – Parteneriatul Estic

EASC – Consiliul Euro-Asiatic de Standardizare, Metrologie și Certificare

EN – Standard european

ETSI – Institutul European de Standardizare în Telecomunicații

GEOSTM – Agenția Națională pentru Standarde și Metrologie din Georgia

GOST – Standard interstatal

Standard armonizat – Standard european elaborat de către o organizație europeană de standardizare recunoscută: CEN, CENELEC sau ETSI. Acesta este elaborat în urma unei solicitări din partea Comisiei Europene către una dintre aceste organizații. Producătorii, alți operatori economici sau organisme de evaluare a conformității pot utiliza standardele armonizate pentru a demonstra că produsele, serviciile sau procesele respectă legislația UE relevantă. Referințele (listele) standardelor armonizate sunt publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE)

ISM – Institutul de Standardizare din Moldova

ISO – Organizația Internațională de Standardizare (sau standard internațional)

ONA – organism național de acreditare

ONM – organism național de metrologie

ONS – organism național de standardizare

IMM-uri – întreprinderi mici și mijlocii

UAS – Agenția Ucraineană de Standardizare

TRANZIȚIA INTELIGENTĂ ȘI EFICIENTĂ LA STANDARDELE EUROPENE

RECOMANDĂRI PENTRU PĂRȚILE INTERESATE

Recomandări pentru toate părțile interesate:

I. Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri)

II. Autorități de reglementare

III. Organisme din domeniul infrastructurii calității

IV. Societatea civilă & Mediul academic

V. Provocări comune în procesul de tranziție la standardele europene

VI. Concluzii

INTRODUCERE

Scopul acestui ghid este de a oferi recomandări utile care vor facilita implementarea standardelor europene în țările Parteneriatului Estic, în special în Moldova, Georgia și Ucraina și vor contribui la implementarea programului european de integrare de către aceste trei țări.

Recomandările se bazează pe analiza evoluției sectorului standardizării în Moldova, Ucraina și Georgia. Prezentul ghid ia în considerare constrângerile cu care se confruntă aceste țări în procesul de implementare a standardelor europene.

Implementarea standardelor europene este realizată de mai mulți actori, fiecare avînd rolul său în acest proces. Este important ca eforturile tuturor părților interesate (IMM-uri, autorități de reglementare, organisme din domeniul infrastructurii calității, societatea civilă și mediul academic) să fie corelate și consolidate reciproc. Din aceste motive, ghidul oferă recomandări pentru fiecare categorie de părți interesate și este structurat astfel încât să fie ușor de utilizat de către fiecare reprezentant al acestora. În același timp, ghidul oferă recomandări suplimentare specifice sectorului agroalimentar, construcțiilor și eficienței energetice.

Recomandări pentru toate părțile interesate

▶ **Să participe la activitatea de standardizare prin intermediul comitetelor tehnice de standardizare**

Comitetele tehnice reprezintă cea mai răspândită platformă de lucru în domeniul standardizării. Participarea la activitățile comitetelor tehnice asigură participarea la elaborarea standardelor cu posibilitatea de a influența acest proces, cunoașterea proiectelor de standarde înainte de publicarea acestora, inclusiv cunoașterea celor mai recente informații și celor mai inovatoare soluții, inițierea implementării standardelor înainte de publicarea acestora, cunoașterea standardelor GOST care vor fi înlocuite de către standardele europene și perioada de aplicabilitate a standardului GOST, data retragerii, data intrării în vigoare a standardelor europene care înlocuiesc GOST-urile, cunoașterea perioadei de aplicabilitate a ambelor standarde (standarde anulate și publicate), dacă a fost stabilită o astfel de perioadă sau nu.

▶ **Să se implice în activitatea de standardizare prin participarea la conferințe, ateliere, mese rotunde, întâlniri și alte evenimente în domeniul standardizării**

Colaborarea între toate părțile interesate poate fi stabilită în moduri diferite. Cea mai comună modalitate este semnarea acordurilor de colaborare și a planurilor periodice de acțiuni privind temele evenimentelor planificate, perioada de implementare și grupurile-țintă. De asemenea, părțile interesate pot să identifice singure evenimentele care le interesează și să contacteze organizatorii pentru participare.

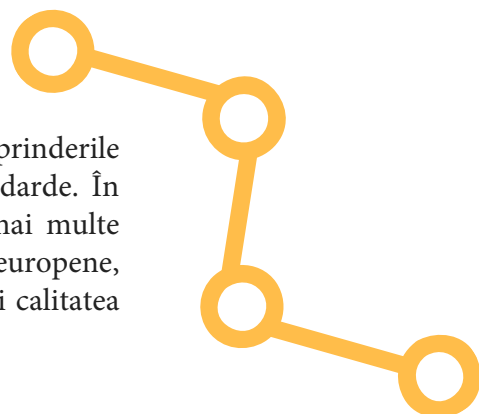

▶ **Să se informeze în mod regulat despre standardele europene adoptate la nivel național sau care se planifică a fi adoptate la nivel național**

Autoinformarea poate fi realizată atunci când părțile interesate au deja un interes în standardizare. Se recomandă comunicarea părților interesate cu privire la oportunitățile de informare în sine și la mijloacele de informare. Informarea sistematică despre standardele europene adoptate la nivel național sau care se planifică a fi adoptate la nivel național.

I. Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri)

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) reprezintă 99% din toate întreprinderile din UE. IMM-urile reprezintă cea mai mare parte a utilizatorilor de standarde. În același timp, IMM-urile sunt una dintre părțile interesate supuse celor mai multe provocări în procesul de tranziție de la standardele GOST la standardele europene, acestea oferindu-le oportunitatea de a extinde piața de desfacere, de a spori calitatea produselor și serviciilor lor și de a îmbunătăți satisfacția consumatorilor.

RECOMANDĂRI

▶ Să monitorizeze procesul de adoptare a standardelor europene în calitate de standarde naționale

IMM-urile ar trebui să monitorizeze continuu procesul de adoptare a standardelor europene, pentru a cunoaște evoluția standardizării în domeniul lor de activitate. Acest lucru va permite IMM-urilor să își planifice în mod eficient activitatea de tranziție la cerințele noilor standarde europene. Informațiile privind standardele europene planificate pentru adopție sunt publice și pot fi găsite pe paginile web oficiale ale ONS.

▶ Să fie conștienți de faptul că implementarea standardelor europene oferă avantaje competitive produselor și serviciilor produse și furnizate de IMM-uri

Implementarea cu succes a standardelor europene de către IMM-uri depinde în mare măsură de gradul de conștientizare a beneficiilor pe care le oferă acestea: deschiderea de noi piețe, sporirea calității produselor și a serviciilor, reducerea costurilor de fabricație etc. În acest fel, IMM-urile ar trebui să lucreze la autoinspirație și să privească procesul de tranziție la standardele europene ca fiind unul pozitiv.

► Să participe activ la procesul de identificare și anulare a standardelor GOST ce sunt conflictuale cu standardele europene

Ținând cont de faptul că IMM-urile au cunoștințe aprofundate și practice despre situația reală de pe piață, acestea trebuie să se implice activ în procesul de identificare și anulare a standardelor conflictuale GOST. Expertiza și experiența IMM-urilor sunt foarte importante și utile pentru ONS în procesul de identificare a standardelor GOST conflictuale cu standardele europene. În același timp, cunoștințele IMM-urilor privind situația „pe teren” (dotarea tehnică, competența angajaților, disponibilitatea resurselor umane și financiare etc.) vor fi utile pentru ca autoritățile de reglementare să stabilească perioada de tranziție optimă de la standardele GOST la standardele europene.

► Să facă eforturi rezonabile pentru implementarea standardelor europene într-o perioadă cât mai scurtă posibil

IMM-urile ar trebui să fie conștiente de faptul că acționează într-un mediu concurențial. Implementarea standardelor europene oferă IMM-urilor o serie de avantaje competitive și, prin urmare, IMM-urile care, în primul rând, vor implementa standardele europene, vor avea poziția dominantă în segmentul de piață în care își desfășoară activitatea. Acesta este motivul pentru care IMM-urile trebuie să depună eforturi (pentru formarea personalului, reorganizarea proceselor de producție etc.) pentru a implementa standardele europene în activitatea lor cât mai curând posibil.

II. Autorități de reglementare

Autoritățile de reglementare nu utilizează standardele în mod direct, însă fac referințe (directe sau indirecte) la acestea în reglementări și, prin urmare, autoritățile de reglementare reprezintă cel mai important decident în procesul de tranziție de la GOST la noile standarde europene. Autoritățile de reglementare ar trebui să stabilească când și cum va avea loc tranziția de la GOST la standardele europene.

RECOMANDĂRI

Să comunice cu industria despre planurile sale de transpunere a legislației europene

Standardele europene, în special standardele europene armonizate, sunt strâns legate de legislația europeană relevantă (directive și regulamente). De aceea, pentru IMM-uri este important să știe când și cum va fi transpusă legislația europeană la nivel național și când vor fi adoptate standardele europene relevante pentru a sprijini implementarea acestei legislații. Astfel, autoritățile de reglementare ar trebui să pună în aplicare politici și proceduri care să asigure predictibilitatea și transparența procesului de transpunere a legislației europene în legislația națională.

Să stabilească în reglementările tehnice elaborate, care transpun legislația europeană, clauze clare despre mecanismul și perioada de tranziție

Atunci când autoritățile de reglementare elaborează reglementări tehnice care transpun legislația europeană, este esențial să se stabilească o perioadă de tranziție de la vechiul sistem de cerințe tehnice și proceduri de evaluare a conformității (bazat pe standardele GOST) la noul sistem de cerințe tehnice și proceduri de evaluare a conformității (bazat pe standardele europene). Este necesar ca reglementările tehnice să intre în vigoare la data publicării lor, pentru a permite producătorilor care sunt gata să pună în aplicare standardele europene să le aplice imediat, iar pentru producătorii care încă mai au nevoie de timp pentru a se conforma noilor cerințe și norme, trebuie să se stabilească o perioadă de tranziție. În acest caz, în timpul perioadei de tranziție, s-ar putea aplica două sisteme de cerințe tehnice și proceduri de evaluare a conformității – cea veche, bazată pe GOST și cea nouă, bazată pe standardele europene EN.

Să colaboreze cu ONS și să coreleze procesul de transpunere a legislației europene cu procesul de adoptare a standardelor europene

Odată ce autoritatea de reglementare a început să elaboreze o reglementare tehnică care va transpune legislația europeană relevantă, susținută de standarde europene armonizate, autoritatea de reglementare ar trebui să se asigure că adoptarea acestor standarde este, de asemenea, planificată și corelată cu calendarul elaborării reglementării. Deoarece numărul de acte normative planificate a fi elaborate de autoritățile de reglementare este mare, astfel, este dificil pentru ONS să le monitorizeze pe toate și, prin urmare, autoritățile de reglementare ar trebui să ia inițiativa de a corela aceste două procese.

Să asigure aplicarea eficientă a reglementărilor tehnice care transpun legislația europeană

În multe cazuri, implementarea standardelor europene (în special a standardelor armonizate) depinde de modul în care autoritățile de reglementare asigură punerea în aplicare a legislației în care se fac referințe la aceste standarde. Este important să înțelegem că legislația și standardele sunt dependente unele de altele. Aplicarea legislației va facilita implementarea standardelor europene.

Să fie conștientă că facilitarea implementării standardelor europene este în primul rând, responsabilitatea autorității de reglementare și nu a ONS

Autoritatea de reglementare trebuie să își asume rolul de lider în procesul de facilitare a implementării standardelor europene, deoarece deține pârghiile necesare (proceduri de supraveghere a pieței, diverse acte permissive etc.) de influență, pentru a facilita acest proces, iar ONS-ul nu le are.

Să stabilească mecanisme clare și eficiente, prin adaptarea cadrului juridic, de recunoaștere a documentelor europene de evaluare a conformității în întreaga țară

Pentru a elimina barierele tehnice și administrative din comerț și pentru a pune în aplicare standardele europene, autoritatea de reglementare ar trebui să elaboreze mecanisme și proceduri clare pentru recunoașterea documentelor europene de evaluare a conformității în întreaga țară. Existența unui astfel de mecanism și a procedurilor va facilita implementarea standardelor europene, în special de către organismele de evaluare a conformității (OEC), care vor trebui să fie acreditate pentru domeniile care sunt acoperite de standardele europene respective.

III. Organisme din domeniul infrastructurii calității

Organismele naționale de standardizare (ONS)

Organismele naționale de acreditare (ONA)

Organismele de evaluare a conformității (OEC)

Organismele naționale de metrologie (ONM)

În sistemul de infrastructură a calității, organismele naționale de standardizare sunt entitățile care furnizează părților interesate standardele de care au nevoie. Organismele naționale de standardizare nu sunt utilizatori direcți ai standardelor, cum ar fi organismele naționale de acreditare și de evaluare a conformității sau consumatorii. Organismele naționale de acreditare și evaluare a conformității sunt entitățile care prevăd că procesele, metodele, produsele, serviciile și sistemele respectă standardele declarate de un anumit actor.

RECOMANDĂRI COMUNE

▶ Să colaboreze îndeaproape și să coordoneze activitățile, în special în ceea ce privește adoptarea standardelor europene și anularea standardelor conflictuale GOST

▶ Să organizeze și să desfășoare campanii de informare pe scară largă cu privire la beneficiile implementării standardelor europene (inclusiv cu participarea autorităților de reglementare)

RECOMANDĂRI PENTRU ONS

▶ **Să implementeze politici și proceduri care să asigure previzibilitatea și transparența procesului de adoptare a standardelor europene**

De exemplu: prin publicarea anuală a listei standardelor europene planificate a fi adoptate ca standarde naționale și prin publicarea periodică (săptămânală sau lunară) a listei standardelor europene adoptate în calitate de standarde naționale.

▶ **Să implementeze politici și proceduri care să asigure predictibilitatea și transparența anulării standardelor conflictuale GOST cu standardele europene, prin crearea mecanismelor de consultare a părților interesate privind anularea standardelor**

Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să consulte părțile interesate permanent prin comitete tehnice, dacă există, sau prin comitete tehnice ad-hoc (de proiect) create în acest scop. Dacă nu există posibilitatea de a crea comitete tehnice de standardizare (de exemplu, industria nu este dezvoltată în țară), se recomandă crearea unui consiliu consultativ din care vor face parte angajații ONS cu o vastă experiență în domeniul standardizării, aceștia vor examina listele standardelor GOST propuse spre anulare și vor recomanda conducerii ONS luarea deciziei privind anularea acestor standarde. În orice caz, listele standardelor GOST propuse a fi anulate (chiar dacă au fost examinate de comitetele tehnice sau de consiliul consultativ) trebuie să facă obiectul unei anchete publice pentru o perioadă rezonabilă de timp (cel puțin 30 de zile) pentru a se asigura că părțile interesate au fost în mod adecvat informate despre anularea standardelor GOST. După încheierea anchetei publice și luarea în considerare a propunerilor primite (de exemplu: în ceea ce privește excluderea standardelor GOST din listă, cu argumente adecvate), standardele sunt, de obicei, retrase în termen de 2-3 luni de la data semnării documentului de anulare. Anunțul de anulare trebuie să conțină informații despre statutul standardelor anulate și condițiile în care acestea pot continua să fie utilizate chiar și după anulare.

▶ **Să implementeze proceduri privind metodologia de identificare a standardelor GOST conflictuale cu standardele europene**

În primul rând, organismele naționale de standardizare trebuie să asigure retragerea standardelor conflictuale în domeniile reglementate, în care există o legislație națională care transpune legislația europeană și listele de standarde europene armonizate ce susțin legislația. Deoarece deseori este dificil să se identifice în mod univoc conflictualitatea standardelor GOST cu standardele europene, se recomandă identificarea grupurilor de standarde conflictuale (principiul "mulți la mulți").

▶ **Să introducă dispoziții legale sau cel puțin să precizeze în regulile de standardizare că standardele anulate pot fi aplicate, precum și condițiile de aplicare a acestora**

▶ **Să asigure accesibilitatea standardelor europene, inclusiv în limba oficială a țării Parteneriatului Estic. În special, ar trebui să se țină seama de accesibilitatea standardelor europene pentru IMM-uri. Pentru aceasta pot fi aplicate scheme de reducere, acces on-line la standarde etc.**

RECOMANDĂRI PENTRU ONA

▶ Să ajusteze normele și politicile de acreditare prin introducerea posibilității ca organismele acreditate să aplice standardele anulate, specificând condițiile concrete pentru aplicarea acestor standarde

▶ Să faciliteze aplicarea standardelor europene de către organismele de evaluare a conformității care solicită acreditarea prin furnizarea de recomandări adecvate (de exemplu: prin recomandarea înlocuirii unui GOST cu un standard european corespunzător)

▶ Să organizeze și să desfășoare campanii de informare pentru a facilita aplicarea standardelor europene de către organismele de evaluare a conformității, în special atunci când autoritățile naționale de supraveghere devin semnatare ale EA MLA

▶ Să stabilească reguli clare privind procedurile și politicile de acreditare atunci când standardele GOST pot fi incluse în domeniile de acreditare de către organismele de evaluare a conformității

Atunci când aceste standarde se referă la produsele reglementate de legislația națională armonizată cu legislația europeană (de exemplu: domeniul alimentar) fără standarde europene armonizate sau atunci când legislația națională este armonizată cu legislația europeană, precum și listele de standarde europene armonizate publicate la nivel național sprijină această legislație (de exemplu: în domeniile industriale), autoritățile naționale de reglementare ar trebui să stabilească norme clare privind modul de utilizare a standardelor GOST anulate.

RECOMANDĂRI PENTRU OEC

- ▶ **Să facă eforturi rezonabile pentru implementarea standardelor europene într-o perioadă cât mai scurtă posibil**

- ▶ **Să fie conștienți de rolul lor important în procesul de implementare a standardelor europene**

Deseori producătorii care produc mărfuri conform standardelor europene nu pot să demonstreze conformitatea produselor lor cu standardele europene din cauza lipsei de OEC-uri competente acreditate conform standardelor europene.

- ▶ **Să coopereze, inclusiv prin acorduri de asociere sau de colaborare, cu privire la echipamentul de încercări în comun, pentru a asigura acoperirea întregii game de încercări impuse de standardele europene**

RECOMANDĂRI PENTRU ONM

- ▶ **Să își dezvolte capacitățile de etalonare a echipamentelor utilizate de OEC în conformitate cu standardele europene**

Deseori, OEC au posibilitatea de a implementa noile metode de încercări, dar nu există o capacitate de etalonare a echipamentelor la nivel național (ONM), care afectează procesul de implementare a standardelor europene (în special standardele pentru metodele de încercări) și generează costuri suplimentare pentru OEC-uri, aceasta reflectându-se în costul serviciilor de evaluare a conformității.

IV. Societatea civilă & Mediul academic

Societatea civilă nu este implicată direct în activitatea de standardizare și nu aplică în mod direct standardele, dar este un factor important care influențează opinia publică despre aceasta și despre necesitatea implementării standardelor europene. De asemenea, societatea civilă are rolul de supraveghetor în procesul de standardizare, prin monitorizarea și evaluarea modului în care instituțiile responsabile de acest proces implementează reformele.

Mediul academic este implicat în activitatea de standardizare prin participarea în comitetele tehnice și prin predarea studenților a disciplinelor ce au tangență cu domeniul standardizării.

RECOMANDĂRI

- ▶ **Să ajusteze curriculum-ul la standardele și practicile europene**
.....
- ▶ **Să faciliteze implicarea studenților în activitatea de standardizare prin oferirea asistenței la elaborarea lucrărilor de curs de către reprezentanții sistemului infrastructurii calității, prin desfășurarea practicii în cadrul ONS, ONA, alte elemente ale sistemului infrastructurii calității**
.....
- ▶ **Să stabilească colaborarea cu ONS în vederea îmbunătățirii cunoștințelor didactice în domeniul standardizării**
.....
- ▶ **Să introducă un capitol în teza de masterat în măsura în care acest lucru este posibil, referitor la standardele europene utilizate în procesul de elaborare a tezei**

V. Provocări comune în procesul de tranziție la standardele europene

SECTORUL AGROALIMENTAR

Deoarece sectorul agroalimentar este reglementat de legislația europeană, iar standardele europene se referă doar la metodele de încercări ale produselor, este necesar să se concentreze asupra anulării standardelor GOST care stabilesc cerințele de calitate pentru produse și asigurarea implementării legislației în acest domeniu.

Experiența Republicii Moldova demonstrează, de asemenea, că în multe cazuri, standardele GOST sunt utilizate de producători numai pentru a determina termenele de valabilitate a produselor (care au fost prescriși anterior în termeni exacti în standardele GOST) și să utilizeze aceste standarde ca echivalent tehnologic, instrucțiuni, care sunt obligatorii conform legislației.

Având în vedere cele menționate mai sus, la nivel național, ar trebui să se facă recomandări pentru determinarea termenelor de valabilitate a produselor agroalimentare, în funcție de categoria de produse. Conform practicii internațională, determinarea termenelor de valabilitate este responsabilitatea producătorului și depinde de numeroși factori: categoria produsului, tipul ambalajului, tratarea produsului etc. Stabilirea termenelor exacte de valabilitate în standarde (cum a fost anterior în standardele GOST) nu este acceptabilă.

De asemenea, la nivel național, este necesară dezvoltarea capacităților de elaborare a instrucțiunilor tehnologice pentru diferite categorii de produse. Statul ar putea să se asigure că instrucțiunile de tip tehnologic sunt dezvoltate pentru anumite categorii de produse. Dat fiind faptul că procesul tehnologic este un secret comercial, la nivel național ar trebui să fie dezvoltate serviciile de consultanță pentru elaborarea instrucțiunilor tehnologice. În acest sens, implicarea mediului academic (instituțiile de cercetare) este necesară și benefică.

SECTORUL CONSTRUCȚIILOR

În mod tradițional, sectorul construcțiilor este reglementat de mai multe categorii de documente normative (norme, coduri de bune practici, standarde etc.). Implementarea eficientă a standardelor europene în acest sector trebuie susținută de eforturile rezonabile ale autorităților de reglementare de a adapta documentele normative în construcții la standardele europene. Este esențial ca acest proces să fie sistematic, bine conceput și planificat. Este recomandabil ca la nivel național să existe un program/plan de armonizare a documentelor normative naționale în construcții cu standarde europene. Acest program/plan ar trebui să abordeze următoarele aspecte principale:

- ▶ **Armonizarea legislației naționale în domeniul construcțiilor cu legislația europeană**
- ▶ **Armonizarea documentelor normative naționale în domeniul construcțiilor cu standarde europene (Eurocoduri)**
- ▶ **Consolidarea cadrului instituțional în domeniul reglementării tehnice a construcțiilor**
- ▶ **Dezvoltarea infrastructurii de evaluare a conformității în domeniul construcțiilor**
- ▶ **Consolidarea capacităților resurselor umane în domeniul reglementării tehnice a construcțiilor**
- ▶ **Sporirea informațiilor și a transparenței în domeniul reglementării tehnice a construcțiilor**

În același timp, este necesar să se țină cont de faptul că produsele pentru construcții sunt specifice - nu sunt destinate utilizării finale și trebuie încorporate în construcții (de exemplu: cărămida nu este utilizată ca atare și este destinată construcției de pereți). Din acest motiv, implementarea standardelor europene armonizate pentru produsele de construcții nu va reuși, fără armonizarea normelor naționale de construcție cu standardele europene.

SECTORUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Deoarece majoritatea aparatelor consumatoare de energie (aparate de uz casnic, echipamente informatice etc.) sunt importate, la nivel național trebuie să se asigure:

- ▶ **Transpunerea legislației europene privind eficiența energetică pentru aparatele care utilizează energie**
- ▶ **Stabilirea mecanismului și procedurilor de recunoaștere a rezultatelor evaluării eficienței energetice a aparatelor realizate în conformitate cu legislația și standardele europene**
- ▶ **Existența laboratoarelor de încercări în domeniul eficienței energetice a aparatelor consumatoare de energie, dotate în conformitate cu standardele europene**
- ▶ **Existența capacităților și a competențelor de calibrare a echipamentului de măsurare utilizat în procesul de evaluare a eficienței energetice**
- ▶ **Îmbunătățirea procesului de supraveghere a pieței pentru produsele cu impact energetic (aparate consumatoare de energie)**
- ▶ **Organizarea campaniilor pentru a promova eficiența energetică a aparatelor consumatoare de energie**

CONCLUZII

Implementarea standardelor europene și tranziția la sistemul european de reglementare tehnică și standardizare necesită o abordare complexă. Tranziția efectivă la noile standarde europene poate avea loc numai atunci când acest proces este bine conceput, se desfășoară în colaborare cu toți actorii implicați și ținând seama de situația reală din acest sector.

Este important să fim conștienți de faptul că recomandările enumerate în acest ghid vor aduce rezultatele dorite numai printr-o colaborare consecventă între toate părțile interesate, fiecare jucând un rol important în sistemul infrastructurii calității, contribuind semnificativ la procesul de tranziție de la standardele GOST la cele europene.

Unele dintre recomandările prezentului ghid sunt valabile nu numai pentru una dintre părțile interesate, ci pot fi ușor implementate de alte părți interesate, cum ar fi organizarea și desfășurarea de campanii de informare la scară largă, în special cu privire la avantajele implementării standardelor europene sau cu participarea autorităților de reglementare și a societății civile.

Informarea părților interesate despre standarde și activitatea de standardizare în perioada de tranziție de la standardele GOST la standardele europene, precum și după încheierea acestei perioade este o altă recomandare, care poate fi implementată de majoritatea părților interesate. De exemplu, nu numai IMM-urile ar trebui să fie informate cu privire la standarde și activitatea de standardizare, dar și autoritățile de reglementare, organismele naționale de acreditare și evaluare a conformității, societatea civilă, mediul academic. În procesul de informare a părților interesate cu privire la standarde și la activitatea de standardizare, organismele naționale de standardizare ar trebui să fie asistate și încurajate, în primul rând, de autoritățile de reglementare și de celelalte părți interesate.

În concluzie, procesul de tranziție de la standardele GOST la standardele europene este un proces complex, care necesită multă implicare și conștientizare. Prin urmare, implicarea în acest proces a tuturor părților interesate este o necesitate și poate asigura rezultate mai bune și un proces de tranziție mai facil.

Proiectul beneficiază de sprijinul acordat prin intermediul sistemului de redistribuire CSF al Parteneriatului Estic. În cadrul schemei sale de re-acordare, Forumul Societății Civile a Parteneriatului Estic sprijină proiectele membrilor CSF din cadrul Parteneriatului Estic cu o dimensiune regională care contribuie la realizarea misiunii și a obiectivelor Forumului. Donatorii programului de re-acordare sunt Uniunea Europeană și Fundația Națională pentru Democrație. Suma totală pentru cererea de propuneri pentru anul 2017 este de 290.000 EUR. Sunt disponibile granturi pentru OSC-urile din Parteneriatul Estic și din țările UE. Domeniile cheie de sprijin sunt democrația și drepturile omului, integrarea economică, mediul și energia, contactele dintre oameni, politicile sociale și de muncă.

